

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta cu doar ori adică: Mercurul și Sâmbăta. Focă odată pe săptămână, adică: Sâmbăta. Pretul loru este pe anu anu 10 f. m. c., pe diumătate anu 5 f.; oră pentru terri străine 7 f. pe anu sem, și pe anul întregu 14 f. m. c. Se prenumera la tota postele imperiale, cum și la toti cunoștii nostri DD. corrispondenti. Pentru serie „petitu” se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Officiose.

Nr. 20,639/1304. 1852.

Prochiāmare.

In 8. Septembre a. c. devēni comunitatea Bendorf in scaunul Nochribului in cea mai mare parte prada focului.

Focal se ivi catra amēdiadă, candu se astau numai putini batrani și copii p'a casa, intr'o siura, cumu se pare prin negrijă remasiloru baiati, și fiindu unu ventu aspru appuca in giur de sine cu astfelui de intială, incat pene candu grabira locitorii dela campu elu se relati înfricosiātu. Nici chiaru satele vecine care grabira spre ajutoriu n'au fostu in stare a pune stavila ne infranatului elementu. 136 case de locuinta de impreuna cu cladirile economice, mobilele de casa și unelele plugariei se prefacura in cenusă si totu darul secerisului din estu anu se topit deseverisit.

Dauna cata se a pututu pretui pene acumu face 68,000 f. m. c.

Cateva clipite despoiara pe 136 famalii de totu ce avura.

Focal a fostu atatu de înfricosiātu și latitu in catu numai cu pericolu se puté appropia omul de densul. Dōe femei și astala momentul in flacari, o fetitia se rāni tare; pe unu barbatu il' scosé unu gendarmu din flacara.

Prōvisiunea pentru semintă de tomna, unelele pentru lucrarea campului tote midilōcele pentru cautarea castigului loru, le perdura acesti locitorii, si acumu remasera indreptati la singura indurare a omeniōlor binevoitori. Deci se provoca in deobste toti locitorii acestei patrii, ca spre ajutorarea acestoru seraci nefericiti, se binevoiasca a contribui cine cu catu il va lasa inima. Cu addunarea acestoru collecte sunt insarcinate tote diregatoriele politice de administratiune; nuntele binefăcatorii se vor adduce la cunoștința tuturor prin foia officiale.

Sibiu, 24. Septembre 1852.

Pentru gubernatorele mil. și civile
Bordolo L. M. C.

Nr. 15,997/2638. 1852.

Dupa determinatiunile legali ale regatului Bavariei, casatoria unui bavaresu, urmata in tierri straine foră facultate dela superioritatea civilă patriotică, cu privinta la drepturile de statu, se socotesc cu total de nulla; ba, in casu de lipsa, se si desface din deregatoria, foră ca muerea, fiind straina, ori pruncii ei se potă sumui din acea casatoria ver unu dreptu obvenitoriu suditilor bavaresi.

Din potriva s'au luat si in Bavarie asemene masuri spre ase incungiura casatoriele neeritate ale strainilor, si preotilor de tote confesiunile le este opriu a sevirsu ver o cununia la personele straine, daca cununandul nu va avea facultate ceruta dela respektivele diregatorii ale patriei sale si testimoniu parochiale, cumcă in privirea celoru demandate nu se mai afla neci o impedecare.

Gubernul regescu al Bavariei a facut la impărtasirea aceasta si observatiunea, cumca, cu tote ca nu mai e indoiala despre nevaliditatea asemenei matrimoniu, sevirsitu foră facultate respektiva, totusi au intrevenit intemplarii, in care dirogatoriele straine nu au

respectatua aceasta din destul, șiu siau declaratu alte pareri despre urmarile din astfelui de matrimoni, si prin aceasta se au escatu difrentie și au daunatu pe concernentii sei; de unde se si doresce de sine o normare positiva in obiectul acesta.

Fosta conciliaria de curte a pus la cale ca aceste determinatiuni viginti in Bavaria să se publice in territoriul seu, si ca atatu diregatoriele politice catu si ecclesiastice să se intocmeasca dupa cerintia invoită reciprocitatii.

In timpuri mai din cōcē guberniul r. al Bavariei primi in cunoștința, cumca astfelui de casatorii, incheiate de suditii Bavaresi supt timpul petrecerii loru in Ungaria, ar si primițu santirea bisericieasca foră facultate ceruta de lege dela diregatoriele patriotice, si prin ministeriu c. r. de externe seu si facutu presentari.

Inaltul min. de interne cu previa coñtielegere cu ministeriile de cultu si justiția se a slatu motivatul a estinde normativele cuestionate privitorie la incheierea casatorielor suditilor bavaresi in statu strainu, si a strainilor in Bavarie, si peste Ungaria, Croatia, Slavonia, Ardealu si Voivodatul Serviei cu Banatul Temisianu.

Deci petemeiul emisuloi inalt. Ministeriu de Interne cu datu 8. Iuliu 1852 Nro. 12,396/468 se incunoscintadia tote diregatoriele politice spre mai departea publicare, si totudeodata se facu si preotii de tote confessioniile stransu respunditorii, ca pe suditii bavaresi sub neci o conditio se nu cutedia ai cununa, pene candu nu voru aduce facultate, proveduta cu receruta legalisare dela diregatoriele civili din tierra sa.

Sibiu in 24. Septembre 1852.

Pentru gubernatorele militare si civile
Bordolo L. M. C.

Blasius, 24/12. Sept. Escelsul c. r. Guberniu priu gratosulu in seu decretu ddo. 17. Sept. a. c. Nro. 18,687/1,736 se indură — in sensulu §§-loru 93 si 109 din planulu de organizatiune scolastică, la propunerea M. Sale D. eppu, — pe D. Petru Popu, professoriu de limba si literatura grecăsca, al denumi de Directoriu gimnasiului supremu din Blasius. Introducerea se facu, dupa puterea inn. decretu prin insusii M. Sa D. eppu, care prin o cuventare parintesca commen-dandu pe noulu directoriu chorului professorale, si tenerime scola-stice — lu indemnă a conduce de impreuna cu consocii sei professori, tinerimea in sciuntie si virtute. La care respuse si respectivulu D. directoriu in numele chorului professorale, că din preuna voru starui a sustiené, védia, si onorea de pana acum a acestui unicu gimnasiu natiunale; a cresce intr'insulu cetatieni fideli inaltului Tronu, si sier-bitori buni si abili statului si besericei; commendandu deodata si de aci innainte favorei Inaltului c. r. guberniu ulteriorea purtare de grige, si imbunatatierea sortei acestui gimnasiu; precum si M. Sale D. eppu, care si pana acum cu sacrificiulu averiloru proprii a spri-ginitu gimnasiulu. — La aceasta introducere avurāmu onore si de presenția P. O. Domnu c. r. commissariu si referinte guberniale de cultu si invențiamentu G. Dorgo, carele in aceste dile, dupa cum s'a mai pomenit, se asta aici occupanduse cu proiectul despre imbuna-tatirea starei gimnasiului.

ФОІЛЕТОНЪ.

De свят Кълвани Сент. 1852.

Артиља скрт.
(Брнре.)

II.

Токма кънд скриеам алдо дойде артиља скрт, каре ера de materiја економија, ти вене №. 66 алд Газете и артиља M. M. din Блаж, къмъ цимнасията de aici i-se amenindъ дерадапе; пептръкъ венитълъ шинъстрий сај алд сколодор ар фи пътни кам 6000 ф. в. в., ши ачестя, фиреште, кън път за ажанс пептръ опораре професорилор, пептръ къмпъраре апаратълъ че се чере да жъръкареа цимнасията ши пепгръ Аптион-паре алтор спесе.

Ажан, че съ факъ виата епіскопія, инкър-кать къ ачестъ сарчінъ, каре н'о маи н'оте-път? че, доръ е кълпа епіскопіял аж а епіск-копілор, къ сај стерс зечимелъ Блажълъ, шартеа чеа маи вънъ а венитълъ цимнасията din Блаж, ши къ, стерганде-се, п'з джигри-

цъ-ї трагъ ла респанде, къ атът маи вър-тос, къ епіскопъл джъкъ є пътни вънъ капъ-цингръ ши съ фъ де дъръ оръ маи джъсфолат de спіртъл падівалігъдъл de към de веде a фі испірат епіскопъл din Блажъ ши дж картеа са пъстореъскъ, тотзи пътни къ юнта вънъ ши къ епітвіасмъл п'з се цінъ школеле п'чі челе-м'чі, пекът цимнасиял дж Блажъ; — афаръ de ачеста, епіскопія, дакъ ши ай, не лъпътъ иніма чеа конспіцітъ къ тотъл вінелъ п'злікъ, о праਪікъ фірте маре дж фірчізілъ ши лъ-кърріле преодешті, джъкъ ла політікъ, п'штікъ, джъкъ се прічепъ (че, везі віне, къ пече п'з се ціне стрінс de кътмареа лор), ши ачесте дъръ віне съ се дестинъ тна de алта тогдеална. Ажан, de се ва віта къ пептъларе клеръл ши попоръл, маи алес че-чо въд ши штікъ маи-тъл, къмъ се амълъ лъкърріле челе п'чеса-ріе, ши се трактезъл de търпнішірі; ши дакъ о парте din клеръл ши попоръл п'з ва деште-пътъ лъкърріамінте din реверінъл сај с'їлъл оръ din п'штілълъ, алта de фіръ, алта din ръѣтате зікълъ: тачъ, къ є віне, фірте віне, дъ-ї паче къ лъкъръ п' штіла побстръ, джъкъ съ факъ tot аша ши маи іоколо, къ аша се дъ-де капъ; дакъ ва лъкъра аша ялеръл ши попо-

Брашов. 1. Окт. Аж төлтъ време de кънд дін штірі прівате, ба кіар ші четіртм житро ко-
респондингъ дін Окт D. Пост, квітъ Преседингі жадекъ-
торіелор Церкі ар фі денсінгі квтарі. — Астъзі лись
не житъръшащте „С. Б.“ въ датѣ 28. Септ. денсінгіле-
тътврор DD. Преседингі аї Претърелор пров. дін Ardeal
ші ачеаста дыпъ жалтв еміс ал міністерілові де жадекъ
дін 19. Септемвре а. б. до модыл үртъторів:

1. Пентръ Претъра пров. а Сійївлі е денсінгі консі-
ларівл de квтре Бароне Іосіф de Браквтал.

2. Пентръ Претъра пров. а Клаждвлі: Ч. р. фішкал-
діректор ал Ардеалвлі ші консіларівла тесаури, D. Алекс-
андръ Donat de Палош.

3. Пентръ а Бістріді: Ч. р. аудитор віч-молоцел D.
Карол Кліма.

4. Пентръ Мэрьш-Ошорхеів: Ч. р. пресіде ал жаде-
влі пепале D. Альберт Швверт.

5. Пентръ Оръштів: Ч. р. пресіде ал жадедвлі пе-
пале D. Ioan Ментвергер.

6. Пентръ Алба-Жвліа: Ч. р. преседінгі ал жадедвлі
кімінал D. Бароне Anton de Oexспер.

7. Пентръ Фъгъраш: Ч. р. консілар крімінал D. Ба-
роне Карол de Апор.

8. Пентръ Претъра Брашовълі: Жаделе реців ал
Оръштів, D. Фрідерік Кірхнер.

9. Пентръ Шемілевл Сільваніє: Ч. р. квітап-аудитор
D. Ioan Намік.

10. Пентръ Претъра пров. а Дежвлі: Ч. р. консіларів
кімінале D. Dimitrie Кавалер de Тавора.

11. Пентръ Претъра пров. а Сындеорзвлі de Сенсі:

Ч. р. асесоръ ал жадедвлі монтаністік D. Георгіе Ангіал.

Ачешті doi DD. Преседингі дін үртъ сунт сінгврі дін

сінта падівлі ротън.

Активітатеа повълор дерегъторіи жадіциаріе, дыпъ квіт
се зеде, се ва жичене пе ла тіжловъл ліві ліві Октом-
вре, саї чел төлт ла жичептвъл ліві Ноемвре.

Арад. 16. Септемвре. (Бртаре ші Жокеіере.) Актом
доля че ротъні не лъргъ інстітута ачеаста п'яж оічі вревн
лонвінт, пічі есте de үндея тъкар алть житръжіре Фъквтъ
зарета пентръ кът de підін стіпендів ла стіденді сърачі —
пе врънд а помені аічі деснре пегріжіта старе ші а профе-
сорілор препарандіал дін партеа падівлі дін тінвъл сквіт-
шілдій de астъзі — с'ар пітэ төлт, форте төлт ажетъра
да ліквр пріп житрепнераа єаръші а върваділор харнічі
ші ізвіторі de жаінтареа падівлі сале; — тай въртос
шін клер — дін аша модръ: къ дыпъ че се штіе, къ тай
дін төтъ комітітатеа есте кът de таїнър віне живължіл,
дар сърак, каре въкрос ар үтвла ла сколь, ші авънд аж-
торів, ар еши харнік тъдвларів ал падівлі, де пе алть —
живължіл вън; — ші бре пе с'ар пітэ ажетъра креште-
реа вън с'ар алтв асеменеа таїнър, деакъ ла пропнрероа
респептівлі протопресвітер, с'ар ма а парохълі, оі паро-
хілор локвлі, с'ар а квтърі оічіа, че с'ар афла ржвні-
торів дін ачел черк: кънд жаделе, жврацій, квтедій ші въ-
тржілі сатълві с'ар жадевлека а жертві тот лисъл сътеван
— каре тай төлт, каре тай підін — дар зарет б кр. вал.
ла апвл пе сама крештеріт таїнървлі мор сътеван үтвль-
торів ла сколь; къ модръ вън, къ сінат вън, къ жадетн-

комътърат, пе есте къ пітінгъ съ нб деа-ромънъл, каре
ші аша есте тілос, — ел дъ пітінгі, сатъръ пе пітінгі пе
чей пітінгі, че п'яж лісъл де поманъ, фаче
кътє ші тай кътє оследе къ тарі кіелтвілі, че ліві і гръ-
беште съръчіа пе гръмаз; алді житръші житвогълеск
пе вітрапі de овреі пентръ веятвріле челе корчте, стрі-
къндеші съпътатеа, спіркъндеші віеада, ші ръсінгіндеші
аверіле; бре аша вън, каре дыкъндесе дін вірт, се фаче
аша де цеперос, кът се кіелтвіала са, півн жадеівл вітра-
рів пе тасъ вна — с'ар тай твіт іде де раків, ші ел
оспітъ ші пе алді doi треі інші, съ пе се пітъ addvche
пріп сінат вън житръжіло, кът се фіе конвінс, къ тай төлтъ
плъчре фаче ел оменірі ші крештівтъцій, де кът кънд
авдія ачеаста че о ръсінгіте пе гръмаззл алтора фърь пічі
о төлдътіре съ о ръдію пентръ сіне, кънд пітінгі кътє
2—3 пъхаръ de веятвръ, хай съ зічет ші чева тай төлт,*
дакъ токтай аша е dedat веятврівл (стомахв) ші се теме
къ алткет ва плесні, єаръ дін ачеаста, че алткет ар фі ръ-
сінгіт, житрінді пе сама скобеі, пе житвогълшіреа плъдії
живължілорівлі, къштігареа кърділор скволастічі пе сама
пропчілор сърачі, ші преквт пофіт аічі спре крештереа
зові таїнър, дін каре с'ар алеце от фолосіторів сатълві, ші
житрещілі падівлі; бре деакъ преодії, ші алді житвніторі
ар конвінціе пе попор деяспре веятвріа, фрътседеа віні
аша фапте, преквт ші деснре веятвріа, че о ар сінгі орі
чине вінфъкъторів къ аша пітінгъ сътвілдъ de вані, п'ар
фі тай таре поманъ декът тобе поменіле дін ліві! пічі
ар пітінгі зіче къ къ ачааста поманъ аре таре кіелтвіалъ,
ші се съръчеште. —

Дін есемпль фримос воів addvche жаінгіт demn de a фі
ліват de model дін прівінца ачеаста. — Жаінгіт de 2 anіл
тъват ла препарандіа pom. de aіchі він фіе ал вані ръно-
сат живължілорівл вътвіза къ тай төлті пропчі
житроеіать дін Кіртічів ком. Apad; таїнър сърак, дар къ
піртаре вън ші дестял de харнік житръ живължілорівл ші
къштірі; възінді сатъл съръчіа ші піртаре ші вінскъл
ші вреднічіа тътжесе, аж төлт пе сіое ал креште, квіт?
дін модръ съе арътат: тотъ каса ажетънділ къ къдіва
крідъраші, с'ар адекъ фъкъндеші поманъ пе къ веятвръ, пічі
къ таїнърі de пріос, чі пріп ажетърае віні таїнър ла
живължілорівл, апої че аж доказдіт астъзі сатъл? він житръ-
жілорівл харнік, дін каре de п'ял ажста сътепін перdea паді-
вліеа pom. він житръжілорівл. — Ачест есемпль төлті,
форте төлті комітітъці de ші пе тобе — че п'ар фі къ
пенстінгъ — л'ар пітінгъ ліві дін житрепнерае, ші ар къштіга
төлт форте төлт пентръ вінелі съв. — Ачесте ар фі сті-
нендиелі тілорілор стіденді півъл за тіпп тай ферічіт;
лівіл за ачесте тревве житрепната, лікват, ші підін, форте
підін жертіт, каре жерть зіпі ар тървіі консінгіос жи-
треілорівл.

*) Пріп ачааста пе сокотеаскъ чініва, къ ей пітінгіл веятвръ^к
къ шісъръ таре de 2—3 пъхаръ; къчі пе о пітінгіл пічі кът, —
тай вінфос раків (вінфес) він крете деяспре веятвріа, пітінгіл
пітінгіл він вреа се штіе пітінгі de жаінтареа, че се фак аівреа спре
опріре дела веятвріа спіртвбсе; попор він веятвріа сокотеа, къ de ачеаста
сунт жідовіл, ка съ фіе вітрапі тай вінфос пентръ ротъні дін пре-
цірвіл Apadліл.

Житрът.

ръл, ші пе ntrinzind ажторів ва ліса totъ
грестатеа пе вані, оі о пітінгъ пітінгіл
орі ліві таїнър квітла а фалареа тіжлочелор
спре скопріле пічінгіл оі віні, ші аша,
астъзі ва къдів цімпасів, таїнър вісіріка ка-
тедрале, пітінгъ таїнътіреа, ші квтреа,
fondъ ліві Бовш: апої, зеї, дыпъ ачеаста се
пот дыч таїнър есесрідіе; — лисъл ачеаста
съ пе о крідъ чініва, къ він інгіл арвіка
квітла пітінгъ пе епіскопі, пентръ че пітінгъ ар
каде ла він ші вінкіл цімпасів, кънд проте-
станділ ші евреї ші рідікъ цімпасіе півъ ші
сколь реалі.

Даръ ші комісіонеа аста, каре, се зіче,
къ о він адъч епіскопі, че реслтат ві аве?
дін крідъ епіскопі, къ статъл ві пітінгъ скъ-
дереа проптвівлі ші цімпасів ві пітінгъ ка-
фенічелі дін цімпасів-пі; dee dymneze ві ат-
теріта, io інсі пе крідъ, пентръкъ кънд въз-
пече о ръчівіе, къ каре аї пітэ житретора пе
стат ла аша чева; іаръ дакъ ві алерга епіс-
копі ла вінфеса ші граціа статъл ві пе
арінде зіор, „сівеніре антічі“, ачеаста ві зіче:
граціа ві с'а фъквт атвічі, кънд ераді ас-
пріді de атві пічінгі; атвічі ві с'а dat fond
пентръ цімпасів; тай de квтреа жікъ ві с'а

фъквт фрътбосъ граціа къ стерцереа зечі-
мор ші а юсъціе; ажт сътепіл альтвреа къ
челелалте пічінгі: тай фачедівъ пе ві de
пітінгъ востръ кътє чева de че авеї ліпсъ.
Deчі каре ві фі реслтатал чел адевърт алт
комісіонеа дыпъ че ві афла foudtay арттареа
епіскопіе? — пе вреа се преокви, дар че
шті? дар de ві він житръжілорівл: къ „ро-
тъні пітінгъ пітінгъ він цімпасів аж, ші
пічі ачела пітінгъ потъ дін е: кът ші
ар пітэ фаче даръ ашегъшінте тай
төлті ші тай інтале?“ інсъ ачест ресл-
тат é фалс de tot ші епіскопіа жікъ ві ведé
ла він, къ deea *) съ о іе пе алтв аке,
пітінгъ пе калеа комісіонеа, къ de ачел
о житрепніе даррербосъ іnaintea гіверні-
літ: къ ротъні арз фі о пічінгъ атвіт de
несжітіорів пентръ вінелі съв, ші атвіт
de скъпътатъ, кът пічі він цімпасів піті-

пітінгъ. Че і-се пітінгъ ліпгорелі, він сът
тіжбчеле ші пітінгъ, din карі, пе лъргъ алт
давне, тай пітінгъ таїнър він жадекът ръ-
шілорівл. Жітрікъл зітвіторів воів аръта,
къ че тіжлоче с'ар пітэ дін цімпасів жи-
треілорівл.

N. B. De се він пітінгъ квітіа артікіл
ьста а фі лъргъ, съ-ї таїнър пітінгъ; пентръ
къ скърт ші лъргъ сът кончене релатіві.

• Пітінгъ кът ші Евреї!!
(Бртаре.)

Жітрът, ачест скоале націонале пер-
фекте, сът ші пентръ поі франділор. Жітрата
стіпніпіре а поастръ а арътат ші дін аче-
аста житрепніе вінфеса овічнітіа са толерандъ
він-вінфесе пентръ поі. Копії пітінгъ пот
съ фіе прітінгъ дін скоале націонале ка ші
копії Ротънілор, ші сперът къ копії пострі
се вор жітрепніе дін тітпвріле вінфесе а
се фолосі дін ачесте інітітуте націонале.
Лисъ, пе він пітінгъ de че с'а deesic ачеаста
скоале специаль а Ісраїліділор дін време
къ авет скоале націонале дін діносідіа
поастръ? Фінд къ діносідіа жітітіе ісраїліділор.

*) Zis deea, in лок de тревзіа, пе-
нтръкъ é квітъл вінфесе, ші се зіче:
тai віn-mi deee, пітінгъ дебе, пітінгъ
дебе, декът: пітінгъ тревзіа, пітінгъ тревзіа,
пітінгъ тревзіа, пітінгъ тревзіа.

Виена, 24. Окт. Зюа кълъторије Май. Сале ѹа Кроадж
ші Славония са дефинир на 1-а Окт. в. к. Гардено ѹи сер-
віториј кърдеи се ѹи гътеск de дрsm.

— Друге кабінетеле din Bieha ші Берлію токтai ажын
күрге депеше фортे деңе, еш күспре көорісса мор се
креде, къ ачелаші сар окна пішінде къ ашеріп дүйтөреле еве
пішінде din Франца. Дакъ кында А. Наполеон се за про-
клема оған сине до жтоерат, ші жаші ва піші са жисьши
короба пе кап, прекам фъккесе ші волія съя за авзя 1804.
Се креде таре көктөкъ кабінетеле din Bieha ші Берлію да
прівінца ачоаста се ағылъ да чев тай депалінъ жибоіаль,
ші сют гата а жетжінің орі че свептваалігате.

— Докъдин 20. Септ. дюкъче таи шалте съвсемъ
дюни де дюпратът, каре сосиръ атът дин провинціи вътши
дин церрие стрынне, се решисеръ фъръ а фі прийтите, дин
каесь въ чоле 80,000,000 сеав. дюплатът въ присое.

— № 22. Сент. се маі арсеръ алате 800,000 ф. арц.
ди поте де челе тървите. Аша съмма тóгъ а потелор
тървите (de 6 шi 10 кр.) къте сеаѣ аре пънъ акат фаче:
5,800,000, ла каре сокогиндсе челе 25,000,000 ф. арц. арсе
ди поте маі марі; съмма пимічъ а вапілор de хъртіе de
ал статвіи се фаче 58,000,000.

— Жирналъ петдеск „Пресса“ лъдисе файма, къмъкъ Фбия империалъ а лецилор (Бюлетинъ де леци) посте пътно ва дичета къ тогава. Mai de кърънд Gazeta de Град диреце ачасть фойтъ аша: къ ачен Бюлетинъ ва дичета а еши дъл опт лимбі, еар дъл дое, адекъ: дъл петдескъ ші италиана се ва пъвліка ші mai de парте. Млади май

дай ачестор файце феліврі de есплікъдіані; таі тоці дось пред: въ de ші ар личета певлікареа лецілор дп тóте орт літвіле, да Болетівль чентрал dia Vienna, ачелéші дось вор традаче ші певліка кб аквратедъ ші сжргівдъ атъ наї маре да Болетіделе провіндіале ші дп літвіле ре- шентівелор падівлі, центр въ пеапърата трекінгъ ші етърдівіца фолос dia партоа ачста есте диведерат до бтъ прівіоуда. Фолосыа певлікъреі лецілор спре есемпля- зи ліфака рошъаскъ, есте сімдіг ші прецият пуль ші de кеі таі сімплі цдеррапі; ачелаші сар прецият докъ ші таі павят, дакъ сар аяла преторіндені ші върваді атъ прече- къторі вът ші поопрецетъторі, карік скваторжпд оторліт- ова тражпдьвіе, нз птма ар чаті, чі ші ар еспліка попора- зі леціле.

Біла, 25. Септ. Давъ о депешъ телеграфікъ сосѣтъ ачі, Mai. Са імператоромъ да превъ къ доказції съї оснепді за пороі din Біла авні dimineвда шї не да 1 бръ день amiazі за сосї ачі до precedingу.

— În Bieza se află și în timpul de față așeză do
lucrările cele mai dinalte 83 școli și licee populare,
11 instituții private de creștere și 12 școli și licee
școlare private de fete. Aceste cifre ridică totuștunde
numărul Bieza-va în mijlocul defecției de cărbuni,
care se află pe așea din vîrstă așezării școlare. —

— „До журналу de Biela се півнікъ патента імпера-
турскої асбора привілеційор пентръ скотінці іні спріж-
ніреа інвенційор нозе, десконерійор іші фундаментъдірійор
ди кътияа industriei. Ачеастъ патентъ № dat 15. Август
1852 зре патера пентръ квірісса фундаментъ імперіз іні
со еніте прія даісса, ди локал лецеі де таі панте діи 51.
Марціа 1852, о леце ноза де прівілеціе, каре persoanezъ
тіхе шоводбледе. —

Terra românească și Moldavia.

Центре ка вѣтъ лѣтев петропольскъ вѣтъ ші ауді въ-
льторії харії змѣнъ по нова драма de Прахова съ се штіс
дакомі, реіпродюшн змѣнъторіїа десрет:

Чинітіта ефоріє в драмтвілор, до вінре къ департемен-
тев dia мъвутрв, авъод да консідерацію драмтвілор ші фо-
лосыя че довжнодеште компонікація къ фачерев драмтвілорі
систематів пе лінія de la Предеал спре Плоешти ші кльді-
рея подарілор песте ръвъ Прахова, кеатвіліле зратате до
а лор. Акшондаре ші челе че трънвекск неконтеніт, азът
да драмтвілор драмтвілор, кът ші в оперілор де авъ съ-
ката пе дѣйсва, якъ ші търцінітеде фондари але парагра-
філор драмтвілор, при жарпазыа фиксація ди сваңда de la
9. Август корект, аз ківзіт а со позе таксь ди тречеро
песте подвъ de la Академія дноъ ачел драм.

Ачесть філософіє сповідює про рапорт від департаменту звітів до львівського №р. 8945 за доказа проховаціє, Марія Св. предпільдати постри Домінік, докладно доказує або підтверджує ачесть таке, пріймавши від офісу №р. 1006 відповідь на питання про те, що за съвѣршіреа звѣрілоръ че се ессектаєть за пактъ Ісуп, куди атакі съ се адвоце дозвіл ківзгіреа че се за фаче, съ се зпреге ківзгіреа ачесть зрячко:

ніч залісистим де сідкавізне поза фі-
есквітат. Фірм ліміть поза логію, ніч із-
чупаре, ніч інтелігінгъ; къч проіз квальнт
ідея аші тъсаште форма еї адекъ еси-
стриона еї.

Ана дар әнд көніл сімдің дін саудағы
пәндерге на поседа иріншілде зең үзен жақ-
адағынан прімара да сферада інгелінгенде шіл а-
ттаралет, мін на фі да сарға а алеңде кө-
дес о карієръ, о оқынадағың индастриялъ, саб-
сімдің да сіне дарыл зең әкжатын шал-
перфекте, на пәндер әртін каріера штабицелор
шіл а артедор. (На үрта.)

(На урса.)

Къльторіа Азралзі жи Щіврал пътътъжкі.

Азръл са афлат тай дитътв до ресърт,
де зnde апои са лъціт кътътъ апс. Инди
ші Езопратъ dedepeъ din синъ съв чел din
тътъ азр; deачі Невія ші Египетъ до съд ші
Сіверія до Nord патріръ песадівл отенескъ.
Депъ ачеаста се съпъ до Ілріз, Болгарія,
таанділ. Пірепеі ші deачі tot кътъ апс до
Амеріка, зnde прочеде еаръ кътъ апс ла
Каліфорнія ші актъ грече ла Азтралія, ад.
Люкспажъръ пътътъл.

есте о посідіє експонціональ, жупле Іспанії
де трекінць а вілтіва, афаръ де тоате
челелалте пітийще черкте центре орф че Е-
ропеан, ши літва са падіональ, афекъ літка
скръ дн коре есте скрісъ Біблія, ачесть
monument літерар чея шай автів ши чея шай
венерат de къгъ тоате падіоніле чівілісате
модерне; ачесть літвъ дн коре професії
пострі аж Альфошішет дн еспресіоніле чея
шай схваліте імажеле чея шай цірангіче але
віторозів вітанітіцій; ачесть літвъ дн коре
дібінгіл Псалміст а вілтітат схваліте сале
імне, репетате ахом дн тоате зіделе de tote
падіоніле чівілісате, дн фін ачесть літвъ
Бібліе есте депісь тоатъ історія падіонії іспанії
ши тоате документеле реаліціонії сале.

Планъ інструкційнї пентрѣ ачесть ско-
алъ, преквт есте adontat de опоравла Ефо-
ріє а скоалелор, копрінде тоате оїкектеле де
інструкціє, каре се тратеазъ ѹп скоалеле
прімаре націоналеле, дись кв адъюцере въ
конї пострї вор лівъца ші:

1) Літва, саарь (ісраілтеаль), адекъ Бібліеа ж літва оріціаль; історія ці релігійна ісраілтеілор тут ж ачеастъ літвъ.

шанівъ перфектъ: тоате *etudiile din* програма скоалelor прімаre се вор фаче до ачесть літвъ, каде бршеазъ съ девію літвъ воркіторе a ісрайлізатор, прін ачеста жи-
неле ісрайліт нз ва мал фі санъс а се рушія
де а нз патеа а се еспріма вине дп літвъ
зної націонл дп шілдокъ кърівъ тръєште.

3) Літва дертацъ за форма звій об'єкт
de інгрекціоне фозрте днігіс дп ачесть
скоаль. Прінтречаста жицеде ісрайліт ешінд
din скоаль за гысі бекісіз днайогра окілор
сы о літературъ днігіс, дп каде за патеа
а се префекціона дп ор-те рамаръ де штінцъ
сай de arte. Кътре ачесаста *etudiile* літвей
дертане пдре весте d'o шаре нечесітате пен-
трэж жицеле ісрайліт din конгрегаціоне по-

стръ, фїндъ-къ есте пітівт ю ісраліції каре
аѣ трьєт ѹп секолї de мізюк Ѹп Церманія
шї карїї с'аѣ еміграт маї не зрьт Ѹп Ресіеа,
Полоніеа шї, кіаr аїч, а консерватт літва
церманъ къ літва лор de конверсаціїne, десь
н'аѣ ц'єстрат' ѹп пірітатае ег; аша дар чел
д'артжі нас ал зпей вілтгре. дитре ісраліції
пострі требве съ фіе а скімба idiomъл цер-
манъ коризт ѻп каре ворвіт акш, ѻп літва
церманъ піръ, фїндъ-къ фъръ о літва піръ

De la ori ce vîță doxămată la trăsără dñeckărată
la pоваръ са вітъ пе дохъматъ, чі днекъратъ кв поваръ,
парале доечі.

De la om къларе парале зече.

De la vîță doxămată la trăsără фъръ поваръ па-
рале чічи.

De la vîță таре словодъ парале дое.

De la ori ce vîță тікъ пара зла.

Kai de пошъ вор фі апъраді пътai аі квріерілор ші
ліпскапілор ла кърдце кв патръ кai, асеменеа дорованді
жо терцере де слажъ ші штафетеде.

Департементъ пълкъ ачеаста спре въноштіца вт-
твтор de овште.

Петръ шефъ департ. D. Ioanid,

Nр. 6585, апъ 1852, Септемвръ 3.

Cronică străină.

Белців. Брітсела, 22. Сент. „Monitorul Belcik“
се декіаръ дн прівінда впні пе сперате діфферіцъ фадъ
кв Прінцъ. Преседінте ал Франціе дн модъ бртъторіз:

„До декрет ал Прінцъ. Преседінте ал републічі фран-
цузу а търіт вата днпортаціе пе сте грапіда белців ла
кървні де пеатръ ші ла феръл брт. Ап времеа че га-
вернъл белців а свєскріс трактатъ din 22. Август пічі от
тречеа пріп вап а кріде, квтъкъ о асеменеа тъсвръ ар пе-
теа аша днгравъ бртма днпъ о конвенціоне свєскріс, каре
днпъ сенсъл ворвал ал днтроднпдіоне конвенціонале ар
фі съ корстатезе ші се асекъре ссдніреа впні днделе-
щірі днпре ачеасте днб стате вецие. Камереле лецилатів
але Белців се вор коадвна днпъ пъдніе зіле. Гаевръл за-
дептв репортул днпіонеа камерелор деспре туте пертрак-
твріле да респонтул ачеаста ші ле ва фаче квпокшъ ші
калеа не каре, фадъ кв днекъръріе ачеасте, а тревйт се
прочедъ.“

Деачі се веде, кв беллъл de ватъ ч'л прекъпть Гра-
ниер de Касайак дн контра міністерілві белців с'аі жа-
ніт, ші кв кабінетъ din Брітселя відіка тъпшіа арп-
катъ din партеа Франціе ші ва респанде кв асеменеа тъ-
сврі прохівітів асвпра челор таі de квпетені артіколі
комерчіалі франдоzi. Белців днпъ тъсвра ачеаста аре de
а десфаче вп под гопдіан ал діпломаціе франціе, че
фъръ дндоіаль ва траце днпъ сініе пе штадіоніреа ші ал-
търареа церреі сале; дакъ ва таі фаче копчесіві ші ла
квсдніоне ачеаста; апоіт се штіе, кв кв копчесіві че
о фъкъ гаевръл белців ла Франца дн прівінда квштіг-
ліві ретіпъріеи de кърді, а свєфорі дествле днпіонеа
партеа церреі. Нетрімент дествле пеетръ днпърекере че
поте траце лаареа амінте. —

Франца. Паріс. Штіріле деспре кълъторіа Пресе-
дінтеліві ал ажюс ппълъ ла днпіонеа лві дн Бэрц. Дн ачеасте
штірі се лътвреще din че дн че таі таре скопъл пріп-
чіпіл ал кълъторіе лві дн пърділе мерідіонале але Фран-
ціе! ачеастъ кълъторіе в прелділ днпіонеа. „Кънд ва
фі ворва de інтерес че ла ведере прівеште ла персона
теа, пе поч фаче алтіпітрелор декът съ бртез опініоне
пъвліче.“ Ачеаста есте респінсъл лві Л. Наполеон ла кв-
вълтареа de салтаре а лві Днпен. — Ачеаст респінс е
de таре днпіонеа, пе пътai пеетръ кв ачела се поте
пріві de програмъ а політічіе че ва днпіо ел пе фітіоріз,
чі таі вхртос пеетръ кв ачела дн пе фадъ кв ворве кіаре
скопъл кълъторіе. Пе ротъпеште ачеаст респінс ва съ-
зікъ кв: Лві. Наполеон воіеште съ се факъ днпіоне
ші заче дн інтересъл съ персонале ка съ се факъ ачеа-
ста; днпълъ п'ар вреа ка лътвіа съ крэзъ, кв днпіоне съ
днпіоне а се фаче днпіоне, чі дореште ка бітені съ со-
котесъ кв а фост днпіоне ла ачеаст пас de воінда овште-
скъ а Франца. Деачі кв кът се вор фаче таі твлт аркврі
de трімфірі кв іскріпдіонеа: „Реставіліреа днпіонеа,
кв кът се вор свєскріе таі твлт пеїдіонеа пеетръ ачеаста.
ші таі кв сімъ кв кът се ва стріга mai dec: Съ тріяскъ
днпіонеа!“ кв атът таі віне; къчі асфел тутъ Европа
ва зіче, біетъл, а фост сіліт съ се факъ днпіоне! Есте
демн de днпіонеат дн ачеаст респінс ші ачеаст, кв аста
есте чеа днпіоне кввжтаре че аре ти карактере династік.
Орі че са фъкт дн Франца ппълъ ажю дн кътре Алекса-

Надіонеі, квт кв деосеіре дн плаче а се памі L. Напо-
леон, са фъкт пеетръ падіонеа франдоzeаскъ. Асфел, п-
е. рестрпътвра де стат дела 2. Дек. пе са фъкт пеетръ
а се прелтврі патерна лві L. Наполеон, чі пеетръ тѣп-
тіреа соціетъді. Деспре днпіоне ждікъ L. Наполеон
алтрпътврі.

— Нога план de стадій пеетръ Лічеврі еші ла лътвітъ;
ачеа клаcъ каре таі паміте се паміа клаcъ de філософіз,
дн позл план се зіче клаcъ de лоцікъ. Ап Франца ажю
вів вор съ таі авзъ, пічі de паміле філософіз. Д'ампістре-
леа ші дн ачеаста пепотъл фаче tot на впкіл, щіста днкъ
деспредціа філософіз.

НОВЪТЪІ DIBERCE.

(Багателе епглэгешті.) Ап Англіа се тім-
врэзъ пе tot апъ 84 тіл. de кóле de жтрапале. Венітъл
автал віл статві, памі din контрівдіонеа че се іа пе пе-
блікъдіоне се свіе ла 163,000 фунді штерлінг, саі пе сте
1 1/2 ф. т. к. Аптрата пеетръ портъл скріорілор таів б
тіл. талері. Fondъл банкнлі din London трече пе сте 42
тіл. фунді штерлінг, пріп бртаре ковжршеште de треі
орі венітъл Пртсіе. Ап портъл London інтръ пе an
30,000 коръвії, ші венітъл вътілор din London се свіе ла
11 тіл. фунді штерлінг. Ап кххъл London тіствеште
пе an 3 1/2 тіл. топе de кървні. Се таіе пе an дн астъ
Содомъ: 240,000 пасері доместічіе ші вълнат ла 4,024,400,
ла каре таі adaогъ іеазрі de касъ 600,000. Апоі дн пропор-
діоне се веа ші віл портеръ.

— Жтрапале епглэгешті пъвлікъ тавловъ відцетвілі
Апалтей Порді Отомане. Венітъл Вістієріе се рідікъ пе
an ла 750,000,000 леі, ші келтвіліл ажюл га ачеасті
ціфръ. Ісворъл венітълі світ челе бртъторе: Такса асвпра
продукторов пътвіліл 220 тіл., такса асвпра венітълі
220 тіл., таксе персонале асвпра свішшілор de деосеіте
рітірі 40 тіл., вътілі 85 тіл., трівтвіл Еціптвілі 30 тіл.,
трівтвіл пріпчіпіателор данвіене (Валахія, Молдавія, Сербія)
5 тіл., дажідіl indipente (патенте, тімбрі, акізірі, тре-
къторе, пошті, mine) 150 тіл. Тотал апроксіматів 750
тіл. Келтвіліл се днпіоне астфел: Листа чівіль а M. Сале
Солтапвілі терітате 8,400,000, оштіреа 300 тіл., марина
57,500,000, матеріалы de ръсвої 30 тіл., адіністратіві
195 тіл., діпломадіа 10 тіл., лвкъррілі пъвліче, агрікл-
твра 10 тіл.; келтвілі деосеіте, цеамі, днвъдътвра 84
тіл. 100,000. Тотал 750 тіл. Трактатъ de къръл днкіят
a рідікът трівтвіл Еціптвілі ла 40 тіл.

— Вестівіл аеропаэт Поятевін, а дълъдат дн 4. Сент.
дн гръдиніле Греторе Гардес дн Епглітера за форт
таре валлон паміt Zodiak, de десвтвіл кървіеа се афла
акъдатъ о дндоіаль трапезъ асвпра къріа Франції Бхтілер
треввіа съ факъ фелтвіт ексерсіці дн атмосферъ. Ап-
тр'адевър чеi doi франці фъкъръ челе таі квтегътвіре ек-
серсіціврі, qindesъ атжроаці de вхрфірілі децетелор de ла
пічоре ші кв кашетеле дн жос, рътжінд дн ачеастъ по-
сідіе пътъ че валлонъл се бркъ ла o днпіоне de 10,000
пічоре епглэгешті ші атвпчі інтраrъ дн павела валлонвілі.
Лнданть че eі фръ ачі, се дескісъ о тмврель кв кареа
D-на Поятевін треввіа съ се ласе de ла ачеастъ грозавъ
днпіоне ла пътъл; de тмврель таі атжроаці ші о тілі
греттатеа тмврелі, се бркъ ла днпіоне ла o івдеалъ
de мірапе. Днпъ че ажюсеръ ла o днпіоне de 30 тіл.
днпіоне епглэгешті, аеропаэт днпіоне а фаче прегътірілі
de коворжът ші се лъсаръ дн жос форте порочіт днб мі-
ліврі департе de локъл de инде бркасеръ. Сера ла 11 че-
сврі ал веніт дн ораш.

 Ап тінографіа діечесанъ din Сіїш еші дн зілеле
ачеасте de съв теаскъ: Календарів пе апъ 1853.
Апъл ал доілвіа. Предвіл впні есемплярів тімбрів ші ле-
гатъ дн вроштвръ в кв 12 кр. бапі ввпі. Ап Брашов днкъ
се афль діппрвзъ кв челелалте кърді але тінографіе ла
Ліврерів.